

[Schaumann.]

sat i det andet høje Ting til Mildnelse af Lændbrugskrisen. Naar jeg siger „delsvære“, er Grunden den, at jeg ved, hvor svært det er for den selvstændige Landmand at skulle bede om Hjælp, og havde Krisen ikke været saa faretruende for utallige Hjem, er jeg overbevist om, at Landboerne meget hellere vilde forsøge at komme igennem den uden at bede Regeringen om Hjælp, for den Anerkendelse maa vi vistnok yde Landmanden, at han hurtigst af alle Befolkningsklasser reagerer overfor daarlige Tider, saa hvis han havde kunnet klare Vanskelighederne ved mere Arbejde og Sparsommelighed, havde han klaret dem. Vi maa ikke alene haabe, at dette Lovforslag maa faa en let Gang gennem Tingene, men at det samme maa gælde alle de øvrige i Rækken, for nok bliver der talt om, særlig i denne Tid, at et højt Lønningsniveau for Arbejderne støtter Erhvervslivet, men først og fremmest gælder det ude i Provinsen, at har Landbruget ingen Fortjenstemuligheder og dermed ingen Købekraft, saa er der Tusinder af Forretninger i By og paa Land, som hovedsagelig lever af Landbrugerne, der først vil faa Smerten at føle, og Følgen bliver Handelens Stilstand med Afskedigelse af Medhjælpere, ingen Ordre til Grossister og Fabrikanter, kort sagt, Lammelse af al Industri og Handel. Det er en saa selvfølgelig Betragtning, at jeg haaber, den maa brode sig mere og mere ikke blot i dette høje Ting, men ud over hele Befolkningen.

Det foreliggende Lovforslag gælder specielt de sønderjydske Landmænd, og selv om det vil hjælpe den Del af dem, der har Laan fra Sønderjydsk Hypoteklaanefond, er der jo andre Laan, for hvis Vedkommende det er lige saa paatrængende nødvendigt at faa Forrentning og Afdrag bragt ned til en passende Størrelse. Det gælder især Realkreditlaanene; hvad dem angaar, er Renterne, men især Afdragene i Dag absolut umulige at betale. Pengene blev i sin Tid hovedsagelig stillet til Raadighed af Postgirokontoret, „Bikuben“, Apotekerfonden o. s. v., og selv om sidstnævnte Institutioner maaske ikke vil eller kan gaa med til en Nedsættelse af Renten og Forlængelse af Laanene, vil det vist ikke være vanskeligt at faa disse Penge andetsteds, da det, saa vidt mig bekendt, kun drejer sig om ca. 3 Mill. Kr., foruden Postgirokontorets Penge. Postgirokontoret, som har sine

Penge til en meget lav Rentefod, vil jo ikke kunne have noget imod at lade det Beløb, det har tegnet sig for, staa, da det selv ved en lavere Rentefod faar en god Forrentning af Kapitalen. Men maaske var det allerbedst, om Laanet kunde ordnes paa en anden Maade, da den nuværende gennem Sparekasserne er meget uheldig, idet der kræves Kaution for Laanet ved Slægt og Venner, og det er aldeles umuligt f. Eks. i Tilfælde af Dødsfald at finde andre Kautionister.

I Haab om, at ogsaa dette Ønske maa finde et gunstigt Øre hos den højtærede Minister, takker jeg for Fremsættelsen af det Lovforslag, vi behandler i Dag, og hermed skal jeg paa mit Partis og egne Vegne anbefale det til velvillig og hurtig Behandling i det høje Ting.

Lausten: Ogsaa jeg skal paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig og velvillig Fremme i Landstinget. Det vil jo betyde en Lettelse for dem, der har Laan i Hypoteklaanefonden, at Afdragstiden forlænges og Renten nedsættes.

Det er jo rigtigt, som der er blevet sagt af foregaaende Talere og ogsaa er blevet udtalt i det høje Folketing, at det ikke alene er Medlemmerne af Sønderjydsk Hypoteklaanefond, der trænger til Lettelse i den nævnte Retning. Det vidner ogsaa det øjeblikkelige Røre om nede hos os, et Røre, der nok er værre der end andre Steder — det plejer det at være —, og det vidner desuden de Skrivelser om, som den højtærede Indenrigsminister talte om for et Øjeblik siden.

Jeg anbefaler Lovforslaget til Vedtagelse.

Indenrigsministeren (Dahlggaard): Jeg takker de ærede Ordførere for den velvillige Modtagelse af Lovforslaget.

Jeg vil gerne til Ordføreren for det konservative Folkeparti (Schaumann) sige, at Spørgsmaalet om Lempelser med Hensyn til Realkreditlaanene og Mulighederne derfor for Tiden overvejes i Finansministeriet. Jeg tror, jeg allerede gav den Oplysning i Folketinget. Disse Overvejelser er altsaa endnu ikke til Ende.

Jeg forstod, at den ærede Ordfører for Venstre (Rytter) nærrede visse Betæneligheder ved Lovforslaget. Jeg haaber, at disse Betæneligheder ikke vil vise sig at være saa alvorlige, at de skulde være til Hinder for Lovforslagets Gennemførelse. Det siger sig selv, at dette Lovforslag ikke er fremsat af mig, uden at jeg meget nøje